

Jõelähtme valla eelarvestrateegia 2020-2023

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Sotsiaalmajanduslik keskkond.....	4
1.1 Eesti majanduskeskkond	4
1.2. Jõelähtme vald	5
2. Tulude prognoos.....	6
2.1 Maksutulud	6
2.2 Muud tulud.....	7
3. Kulude prognoos	8
3.1 Põhitegevuse kulud.....	9
3.2 Investeeringud	10
3.3 Finantseerimistegevus.....	11
4. Sõltuvad üksused	12
5. Finantsdistsipliin	13
5.1 Tundlikkusanalüüs	14
6. Kokkuvõte.....	17

Sissejuhatus

Jõelähtme valla eelarvestrateegia on valla arengukaval tuginev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Kohustus eelarvestrateegia koostamiseks on sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega, mille alusel põhineb strateegia koostamine vajadusel planeerida arengukavaga sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste kestlik finantseerimine.

Saavutamaks eelpool kirjeldatud eesmärki annab Jõelähtme valla eelarvestrateegia ülevaate Eesti majanduskeskkonnast ja valla finantsolukorrast, toob välja põhitegevuse tulude ja kulude prognoosi, investeerimis- ja finantseerimistegevuse, likviidsete varade muutuse, võimalikud riskistsenaariumid ning sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia on kooskõlas Jõelähtme valla arengukavaga aastateks 2019 kuni 2025. Jõelähtme vallavolikogu vaatab eelarvestrateegia iga-aastaselt üle ja kinnitab esitamiseks Rahandusministeeriumile.

1. Sotsiaalmajanduslik keskkond

1.1 Eesti majanduskeskkond

Rahandusministeeriumi 2019. aasta kevadise majandusprognoosi kohaselt on tänava oodata tugevat majanduskasvu ja järgmistel aastatel mõnevõrra aeglasemat. Eesti ettevõtted on jätkuvalt konkurentsivõimelised ning ekspordi kasv jätkub. Siiski on maailma majanduses palju ebakindlust ja seetõttu Eesti eksport ei kasva enam nii kiiresti kui varem. Samuti on oodata investeringute kasvu jätku, mis suurendab Eesti ettevõtete kasvuvõimet tulevikus.

Majanduskasv peaks sel ja järgnevatel aastatel aeglustuma kooskõlas välisnõudluse arenguga. Eksporditava tööstuse ja teeninduse kasv kahaneb välisnõudluse aeglustumise tõttu. Ettevõtete ja tarbijate ebakindluse suurenemine mõjutab pärssivalt investeerimis- ja tarbimisaktiivsust, mis avaldub ehituse, kaubanduse, ja teiste peamiselt sisenõudlusest sõltuvate valdkondade kasvu aeglustumises.

Tabel 1 Majanduskasvu prognoos 2019-2023 (Rahandusministeerium)

	2019	2020	2021	2022	2023
1. SKP reaalkasv (%)	3,1	2,7	2,6	2,6	2,5
2. SKP nominaalkasv (%)	6,0	5,5	5,2	5,0	4,9
2a. SKP jooksevhindades (mld €)	27,2	28,7	30,2	31,8	33,3

Rahandusministeeriumi hinnangute kohaselt on Eesti majanduse kasvupotentsiaal praegu 3,5% lähedal, kuid kahaneb lähiaastatel alla 3%. Majanduse kasvuvõimekust piirab kõige rohkem tööjõu panuse vähenemine. Samas investeringute ja tootlikkuse panus kasvupotentsiaali suureneb.

2018. aastal kiirenes eratarbimise kasv pärast ajutist aeglustumist 2017. aastal 4,6%ni kiire palgatõusu ja samas tempos kasvanud sotsiaalsiirete najal. Umbes sama kiiresti võiks eratarbimine kasvada ka 2019. aastal, kuna palgakasvu mõningase aeglustumise kompenseerib inflatsiooni pidurdumine. 2020. aastast alates aga peaks tarbimine selgelt aeglustuma, kuna keskmise palga kasvutempo aeglustub, hõive kasvu võimalused ammenduvad ja inflatsioonil enam langusruumi ei ole. Mõnevõrra toetab tarbimise kasvu lähiaastatel ilmselt elanike tagasihoidlikum säästmise, kuid eratarbimise osakaal SKPs jätkab hõive kahanemise tõttu ilmselt alanemist.

Arvestades välistegurite tagasihoidlikumat panust ning maksimeetmete mõju vähenemist, võib lähiaastatel oodata 2% lähedast inflatsiooni. 2019. aastal on inflatsioon kõikuv, alanedes aasta teises pooles energiahindade languse ja osalt kõrge võrdlusbaasi mõjul ajutiselt alla 2%. Aasta kokkuvõttes tõusevad tarbijahinnad 2,1%.

2019. aastal on oodatakse hõive arengut kooskõlas majandusarenguga, mistõttu prognoosib Rahandusministeerium hõive mõõdukat 0,9% kasvu. Majanduskonjunkturi jahenedes on hakanud vähenema ettevõtete soov ja ootus täiendavat tööjõudu palgata, seda eriti kaubanduses ja ehituses. Samas tööjõupuudus on endiselt üks olulisemaid tegureid, mis piirab äritegevust.

2020. aastal hõive kasv peatub ning pöördub langusesse alates 2021. aastast. Mõõduka majandusaktiivsuse tingimustes püsib soov täiendava tööjõu järele, kuid administratiivsete piirangute tõttu inimeste palkamisel kolmandatest riikidest hõivatute arv kokkuvõttes ikkagi väheneb. Tööpuudus stabiliseerub prognoosiperioodil veidi allpool 6% taset.

Rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt on oodata 2019. aasta palgakasvuks 6,4%, mis on veidi madalam kui eelmisel aasta. Alates 2020. aastast on oodata palgakasvu stabiliseerumist 5% lähedal, mis on kooskõlas majanduskasvuga. Tööturu pingete jätkumise tõttu ei ole põhjust oodata palgakulude osakaalu vähenemist suhtena SKPsse. Reaalpalga ehk inflatsiooniga korrigeeritud palgakasv aeglustub samuti praeguselt 4%lt ning püsib alates 2020. aastast 3% läheduses.

1.2. Jõelähtme vald

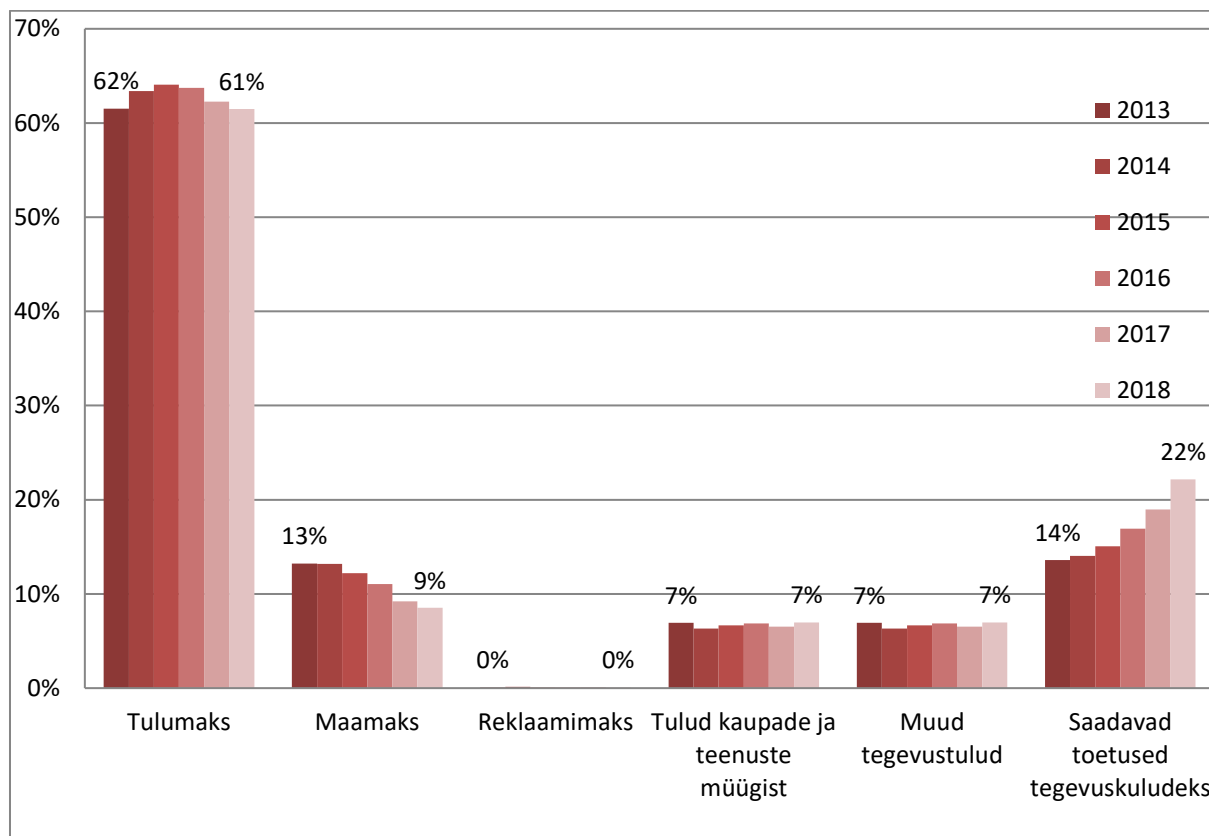
2018. a alguses elas Jõelähtme vallas 6426 elanikku, 1. jaanuariks 2019 suurenes arv 79. elaniku võrra. Rahvaarvu ning seega ka potentsiaalsete maksumaksjate arvu kasv ning valla paiknemine Tallinna linna, kui Eesti suurima ja kiireima palgakasvuga majanduskeskuse, tagamaal ja tööjõuarealis, on toeks valla perspektiivsel kasvul.

Viimaste aastate majanduskeskkonna paranemine on kaasa toonud ootused töötasude kasvule ning jätkuvalt vajab teostamist suures mahus investeeringuid avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks, mistõttu on lähiaastate perspektiivis eelkõige oluline hoides kontrolli all majanduskulusid leida võimalusi investeeringute teostamiseks ja ka valla palgalistele inflatsiooni mõju leevendamiseks läbi personalikulude suurendamise. Järgnevatel aastatel on Jõelähtme vallal tegevustes eelkõige neli olulist eesmärki:

1. Elanikkonnale tarvilike teenuste tagamiseks oluliste investeeringute teostamine – vajadusel suurendades võlakoormust.
2. Välisvahendite maksimaalne kaasamine tegevuste ja investeeringute finantseerimiseks.
3. Personalikulude kasv säilitamiseks kvalifitseeritud töötajaid ametikohtadel lähtuvalt palgakonkurentsist Tallinna ja seda ümbritsevate omavalitsustega.
4. Majandamiskulude kontrolli all hoidmine sisemise efektiivsuse kasvuga.

2. Tulude prognoos

Jõelähtme valla tulubaas on viimasel kuuel aastal püsinud tululiikide jaotuse lõikes stabiilsena. Valdava osa tuludest moodustavad maksutulud, seejuures enam kui 60% üksikisiku tulumaks.

Joonis 1. Vallaeelarve tulude jaotus tululiikide lõikes 2013-2018 (Rahandusministeerium)

2.1 Maksutulud

Tulumaksu prognoos põhineb Rahandusministeeriumi kevadises majandusprognoosis välja töötatud majanduskeskkonda iseloomustavatel arvnäitajatel.

	2019	2020	2021	2022	2023
Maksumaksjate arv	3 583	3 583	3 579	3 572	3 565
Maksumaksjate arvu muutus	5,1%	0,0%	-0,1%	-0,2%	-0,2%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	61 769 082	64 981 075	68 161 898	71 358 828	74 705 699
Maksumaksja kuukeskmise sissetulek	1 437	1 511	1 587	1 665	1 746
Sissetuleku kasv	6,4%	5,2%	5,0%	4,9%	4,9%
Tulumaksu laekumine	7 338 167	7 739 246	8 118 082	8 498 836	8 897 449
Tulumaksu laekumise kasv	10,90%	5,47%	4,90%	4,69%	4,69%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,88%	11,91%	11,91%	11,91%	11,91%

Tabel 2. Tulumaksu laekumise prognoos aastani 2023

Lisaks on prognoosimisel arvestatud järgnevate eeldustega:

- Lähtuvalt rahvastikuprognosi baasstsenaariumist Jõelähtme valda sisserännet ei toimu. Maksumaksjate arvu arvestamisel on sisemisele demograafilisele muutusele lisatud Rahandusministeeriumi poolt prognoositud Eesti keskmine maksumaksjate arvu muutus.
- Asukoht Tallinna läheduses tingivad vähemalt Eesti keskmise elanike sissetulekute kasvu.
- Riigi poolt eraldatakse kohalikele omavalitsustele 2019. aastal 11,88% üksikisiku brutotulust ning alates 2020. aastast 11,91% üksikisiku brutotulust.

Eeldustest tulenevalt on kavandatud valla tulumaksu laekumise kasv 2019-20. aastal 8% ja alates aastast 2021 umbkaudu 5% võrreldes eelneva aastaga.

Maamaksu osas on arvestatud 2013. a rakendunud kodualuse maamaksu vabastuse tagajärjel toimunud laekumise vähenemisega. Samas on püstitatud eeldus, et nii tööstus- kui ka elamumaa vajadus Tallinna lähitagamaal on endiselt olemas ning olemasolevad ettevõtted laiendavad ja/või rajatakse uusi, ehk maksu laekumine suureneb maa sihtotstarbe muutumisest tulenevalt prognoosiperioodi lõpuni 1% aastas. Hetkeseisuga puudub Jõelähtme vallavolikogul konkreetne kavatsus maa maksustamismäärade ümbervaatamiseks.

Reklaamimaksu laekumine suureneb tulenevalt majanduskeskkonna paranemisest ja ettevõtlusaktiivsuse kasvust 5% võrra aastas.

2.2 Muud tulud

Tulu kaupade ja teenuste müügist suureneb tarbijahinnaindeksi võrra igal aastal.

Tasandusfondi vahenditena arvestatakse alates 2018. aastast toetust keskkonnatasude muutmise kompensatsiooniks.

Toetusfondi on arvestatud 2019. a baasil.

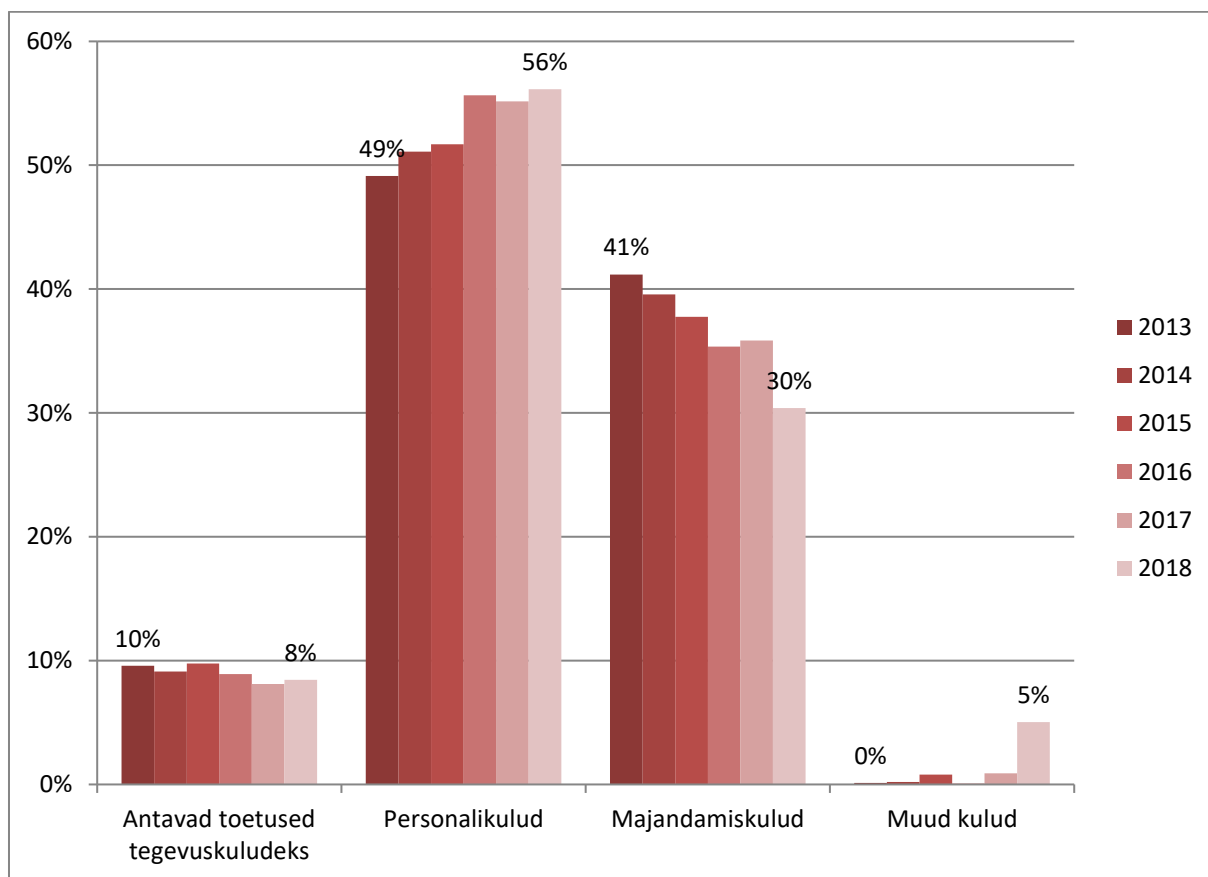
Muude tegevustoetuste osas on eeldatud nende jäämist samale tasemele (mõningate eranditega).

Muude tegevustulude puhul on arvestatud tulude jäämisega samale tasemele.

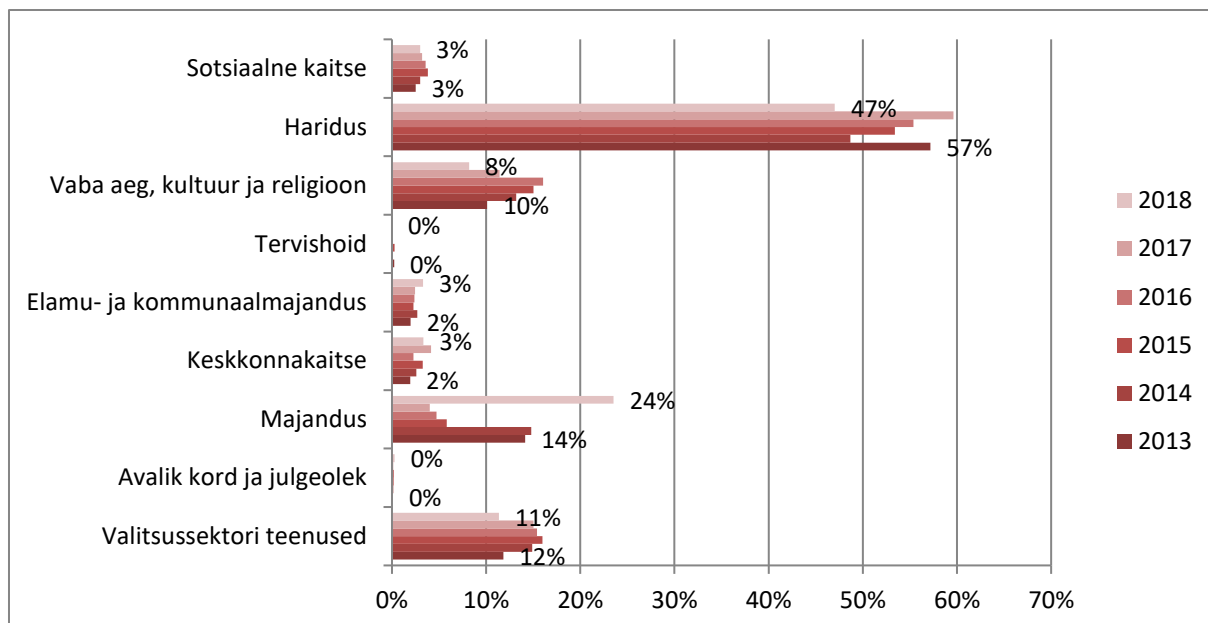
Jõelähtme vald teeb pingutusi **sihtotstarbeliste toetuste** hankimiseks, taotlede võimaluselt vahendeid programmidest.

3. Kulude prognoos

Kulude struktuuris on viimase kuue aasta trendiks olnud eelkõige majandamiskulude stabiilsena hoidmine ning personalikulude osakaalu kasv.

Joonis 3. Vallaeelarve kulude jaotus majandusliku sisu järgi 2013-2018 (Rahandusministeerium)

Joonis 4. Vallaeelarve kulude jaotus tegevusalade lõikes 2013-2018 (Rahandusministeerium)

3.1 Põhitegevuse kulud

Valla põhitegevuse kulude maht 2019. aastal on vastavalt eelarvele 10,8 miljonit eurot. Prognosisperioodiks on arvestatud, et:

- **majandamiskulud** suurenevad iga-aastaselt tarbijahinna indeksi kasvu võrra;
- **personalikulud** suurenevad pedagoogidel iga-aastaselt 10% ja teistel valla ametikohtadel 5%;
- **toetused tegevuskuludeks** jäävad samale tasemele (mõningate eranditega).

Tabel 3 Jõelähtme valla finantstegevus ja prognoos (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	10 827 754	11 536 655	12 405 029	13 189 443	14 035 930	14 969 387
Maksutulud	7 590 493	8 175 025	8 728 396	9 117 502	9 508 647	9 917 774
sh tulumaks	6 658 179	7 196 025	7 739 246	8 118 082	8 498 836	8 897 449
sh maamaks	923 341	970 000	979 700	989 497	999 392	1 009 386
sh muud maksutulud	8 973	9 000	9 450	9 923	10 419	10 940
Tulud kaupade ja teenuste müügist	754 058	674 360	689 196	702 980	717 039	731 380
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 400 129	2 630 755	2 957 437	3 335 962	3 773 943	4 280 303
sh tasandusfond	151 912	134 138	116 133	98 267	80 400	62 533
sh toetusfond	2 046 820	2 297 915	2 642 602	3 038 993	3 494 841	4 019 068
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	201 397	198 702	198 702	198 702	198 702	198 702
Muud tegevustulud	83 076	56 515	30 000	33 000	36 300	39 930
Põhitegevuse kulud kokku	10 176 539	10 810 860	11 621 569	12 503 513	13 468 108	14 523 506
Antavad toetused tegevuskuludeks	858 920	922 387	1 014 626	1 116 088	1 227 697	1 350 467
Muud tegevuskulud	9 317 619	9 888 473	10 606 943	11 387 425	12 240 410	13 173 039
sh personalikulud	5 713 995	6 465 259	7 111 785	7 822 963	8 605 260	9 465 786
sh majandamiskulud	3 092 079	3 397 214	3 465 158	3 534 461	3 605 151	3 677 254
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	49 342	49 342	25 280	9 382	9 382	9 382
sh muud kulud	511 545	26 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Põhitegevuse tulem	651 215	725 795	783 460	685 930	567 822	445 881

Investeeringustegevus kokku	-1 874 979	-3 043 405	230 647	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Põhivara müük (+)	34 951	424 110	3 880 000	300 000	0	0
Põhivara soetus (-)	-2 678 516	-3 904 162	-3 831 624	-550 000	-2 450 000	-2 450 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-1 804 311	-3 437 545	-3 591 214	-373 000	-2 450 000	-2 450 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	874 205	466 617	240 410	177 000	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-88 462	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	125	30	30	30	30	30
Finantskulud (-)	-17 282	-30 000	-58 169	-53 981	-49 913	-57 399
Eelarve tulem	-1 223 763	-2 317 610	1 014 107	558 979	-1 932 061	-2 061 488
Finantseerimistegevus	-5 711	2 404 663	350 118	-449 671	548 659	1 846 945
Kohustuste võtmine (+)	249 960	2 902 000	798 000		1 000 000	2 400 000
Kohustuste tasumine (-)	-255 670	-497 337	-447 882	-449 671	-451 341	-553 055
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-1 010 570	87 053	1 364 225	109 308	-1 383 402	-214 543
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	218 904	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	64 061	151 114	1 515 340	1 624 647	241 245	26 703
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	2 402 140	4 757 461	5 082 299	4 623 246	5 162 523	7 000 086
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	424 892	375 550	350 270	340 888	331 506	322 124
Netovõlakoorumus (eurodes)	2 338 079	4 606 347	3 566 959	2 998 599	4 921 278	6 973 383
Netovõlakoorumus (%)	21,6%	39,9%	28,8%	22,7%	35,1%	46,6%
Netovõlakoorumuse ülemmäär (eurodes)	6 496 653	6 921 993	7 443 018	7 913 666	8 421 558	8 981 632
Netovõlakoorumuse individuaalne ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoorumus (eurodes)	4 158 574	2 315 646	3 876 058	4 915 067	3 500 280	2 008 249

Põhitegevuse tulude ja kulude vahe on Jõelähtme vallas positiivne, püsides vahemikus 0,5 miljonit eurot (2023) kuni 0,8 miljoni eurot (2020). Püstitatud eeldustele tuginedes suureneb põhitegevuse kulude maht aastaks 2023 14,5 miljoni euroni, seejuures on juba arvestatud perioodi investeeringute finantseerimise ja olemasolevate ning planeeritavate laenude teenindamisega.

3.2 Investeeringud

Jõelähtme vald kasutab investeeringute teostamiseks kolme allikat:

- omavahendid;
- finantseerimistehingud;
- sihtfinantseeringud.

Perioodiks 2019-2023 kavandatud tähtsamad investeeringud on välja toodud valla arengukava investeeringute kavas.

Tabel 4 Investeeringustegevus aastatel 2019-2023 (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
04 Valla teede ja parklate rekonstrueerimine ja tolmuwabaks muutmine	297 590	300 000	300 000	300 000	300 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	297 590	300 000	300 000	300 000	300 000
04 Kergliiklusteede võrgustiku edasiarendus	741 226	400 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	427 797	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	313 429	400 000	0	0	0
06 Välisvalgustuse arendamine	274 850	406 624	250 000	150 000	150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	210 410	177 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	274 850	196 214	73 000	150 000	150 000
08 Kostivere mõisa ja mõisa pargi renoveerimine	33 600	80 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	30 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	33 600	50 000	0	0	0
08 Jõelähtme rahvamaja rekonstrueerimine	30 000	30 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000	30 000	0	0	0
09 Loo lasteaia rühmaruumide projekteerimine ja rekonstrueerimine	35 496	1 791 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 496	1 791 000	0	0	0
09 Loo keskkooli juurdeehitus (koos kultuurikeskuse ja spordihoonega)	1 762 000	798 000	0	2 000 000	2 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 762 000	798 000	0	2 000 000	2 000 000

3.3 Finantseerimistegevus

Perioodil 2019-2023 võetavad laenud on arvestatud 1,2 protsendilise intressiga ja tagasimaksetähtajaga kuni 20 aastat.

Tabel 5. Finantseerimistegevus aastatel 2019-2023 (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Finantseerimistegevus	-5 711	2 404 663	350 118	-449 671	548 659	1 846 945
Kohustuste võtmine (+)	249 960	2 902 000	798 000	0	1 000 000	2 400 000
Kohustuste tasumine (-)	-255 670	-497 337	-447 882	-449 671	-451 341	-553 055

4. Sõltuvad üksused

Jõelähtme valla konsolideerimisgruppi kuulub OÜ Loo Vesi, mis on 100% vallale kuuluv üksus. OÜ Loo Vesi põhitegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumine.

Vastavalt Rahandusministri 16.05.2011 määrusele nr 29 „Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistsipliini tagamise meetmete arvestusmetoodika“ loetakse konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused sõltuvaks ja arvestusgruppi kuuluvaks üksuseks kahel tingimusel:

1. Kui üksus on saanud üle poole tuludest avalikust sektorist;
2. Kui üksus on saanud üle 10% põhitegevuse tuludest toetusena ja rendituluna kohalike omavalitsuste konsolideerimisgruppidesse kuuluvatelt üksustelt.

Vastavalt üksuse eelarve prognoosile ei ole OÜ Loo Vesi sõltuv ja arvestusgruppi kuuluv üksus ning sellest tulenevalt üksust Jõelähtme valla eelarvestrateegias 2020-2023 ei kajastata.

5. Finantsdistsipliin

Jõelähtme vald on oma arengu kavandamisel ja elluviimisel lähtunud kestlikkuse printsiibist. Teostatud investeeringud ja võetud kohustused on säilitanud vallale nii piisava maksevõime, tagamaks olemasolevate teenuste osutamise senises mahus, kui ka võimaluse vajadusel täiendavate investeeringute planeerimiseks laenuvahendite abil enne Rahandusministeeriumi kehtestatud piiri saavutamist.

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakooormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulemi võrdub põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahega. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on põhitegevuse tulemi väärtuseks lubatud ainult null või positiivne summa, negatiivne väärtus ei ole üldjuhul lubatud. Kui põhitegevuse tulemi väärtus on negatiivne, siis see tähendab, et omavalitsus ei suuda katta jooksvate tulude arvelt kulusid. Sellisel juhul finantseeritakse põhitegevuse kulusid põhivara müügi ja reserve arvelt. Ühekordsete tulude arvelt põhitegevuse kulude finantseerimine pikema perioodil on riskantne ning nende tulude kehvema laekumise korral võib tekkida oht sattuda finantsraskustesse ning omavalitsuses ei ole tagatud põhitegevuse rahastuse jätkusuutlikkust.

Netovõlakooormus on võlakohustuste ja likviidsete varade kogusumma vahe aruandeaasta lõpu seisuga. Netovõlakooormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakooormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Tabel 6. Jõelähtme valla arvestusüksuse finantsvõimekus 2019-2023 (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	10 827 754	11 536 655	12 405 029	13 189 443	14 035 930	14 969 387
Põhitegevuse kulud kokku	10 176 539	10 810 860	11 621 569	12 503 513	13 468 108	14 523 506
Põhitegevuse tulemi	651 215	725 795	783 460	685 930	567 822	445 881
Investeeringustegevus kokku	-1 874 979	-3 043 405	230 647	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Eelarve tulemi	-1 223 763	-2 317 610	1 014 107	558 979	-1 932 061	-2 061 488
Finantseerimistegevus	-5 711	2 404 663	350 118	-449 671	548 659	1 846 945
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-1 010 570	87 053	1 364 225	109 308	-1 383 402	-214 543
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	218 904	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	64 061	151 114	1 515 340	1 624 647	241 245	26 703
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	2 402 140	4 757 461	5 082 299	4 623 246	5 162 523	7 000 086
Netovõlakooormus (eurodes)	2 338 079	4 606 347	3 566 959	2 998 599	4 921 278	6 973 383
Netovõlakooormus (%)	21,6%	39,9%	28,8%	22,7%	35,1%	46,6%
Netovõlakooormuse ülemmäär (eurodes)	6 496 653	6 921 993	7 443 018	7 913 666	8 421 558	8 981 632
Netovõlakooormuse individuaalne ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakooormus (eurodes)	4 158 574	2 315 646	3 876 058	4 915 067	3 500 280	2 008 249

Jõelähtme valla põhitegevuse tulem on igal aastal kindlalt positiivne. Samas on näha finantseerimistegevusest, et põhitegevuse tulemi positiivne väärtus ei suuda katta ära kogu investeerimistegevuseks vajaminevat summat ning vahe tuleb finantseerida laenudega.

Jõelähtme valla võlakohustused kasvavad aastatel 2020, 2022 ning 2023. Netovõlakoormus suureneb 2023. aastaks 46,6%ni, mis jääb alla maksimaalsest netovõlakoormusest (60%).

5.1 Tundlikkusanalüüs

Kuigi Jõelähtme valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt, võivad siiski teatud tõenäosusega ilmnedä sündmused, mis parandavad või halvendavad KOV-i finantspositsiooni baasstsenaariumiga võrreldes.

Tundlikkusanalüüsi eesmärk on anda ülevaade võimalike riskistsenaariumite realiseerumise korral kulude vähendamise vajalikust mahust. Baasstsenaarium on koostatud eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal.

Tundlikkusanalüüs näitab, et isegi mõneprotsendiline muutus tuludes või kuludes mõjutab oluliselt eelarve võimalusi.

Tabel 7. Baasstsenaarium: Eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal (€)

BAASSTSENAARIUM						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	9 565 736	10 707 180	11 761 607	12 580 872	13 468 420	14 450 133
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	8 402 015	10 229 386	10 636 047	11 269 705	11 924 695	12 659 210
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 291 044	-2 137 802	-2 888 092	-3 607 562	-1 342 590	-540 353
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 163 721	477 794	1 125 560	1 311 167	1 543 725	1 790 923
Arvestusüksuse eelarvetulem	-127 323	-1 660 008	-1 762 532	-2 296 395	201 135	1 250 570
Arvestusüksuse võlakohustused	3 138 142	3 674 177	5 578 546	7 889 547	7 656 828	6 859 250
Arvestusüksuse likviidne vara	1 074 631	0	191 179	231 065	208 863	371 238
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	21,6%	34,3%	45,8%	60,9%	55,3%	44,9%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	7 493 364	6 424 308	7 056 964	8 018 682	9 318 642	10 801 830

Tabel 8. Riskistsenaarium 1. Sissetulekute kasv eeldatavast 2% võrra väiksem (€)

RISKISTSENAARIUM A - Sissetulekute väiksem kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv 2020. aastast kuni perioodi lõpuni 2% väiksem.						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	10 827 754	11 536 655	12 156 928	12 925 654	13 755 211	14 669 999
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	10 176 539	10 810 860	11 621 569	12 503 513	13 468 108	14 523 506
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 874 979	-3 043 405	230 647	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Arvestusüksuse põhitegevuse tuleml	651 215	725 795	535 359	422 141	287 103	146 493
Arvestusüksuse eelarvetuleml	-1 223 764	-2 317 610	766 006	295 190	-2 212 780	-2 360 876
Arvestusüksuse võlakohustused	2 402 140	4 757 461	5 082 299	4 623 246	5 162 523	7 000 086
Arvestusüksuse likviidne vara	64 061	101 772	1 192 616	1 028 754	-644 749	-1 168 062
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	21,6%	40,4%	32,0%	27,8%	42,2%	55,7%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	6 496 652	6 921 993	7 294 157	7 755 392	8 253 127	8 802 000

Tabel 9. Riskistsenaarium 2: Põhitegevuse kulude kasv eeldatavast 5% suurem (€)

RISKISTSENAARIUM B - Põhitegevuse kulude kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on põhitegevuse kulude kasv alates 2020. aastast 5% suurem.						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	10 827 754	11 536 655	12 405 029	13 189 443	14 035 930	14 969 387
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	10 176 539	10 810 860	12 202 647	13 128 689	14 141 513	15 249 681
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 874 979	-3 043 405	230 647	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Arvestusüksuse põhitegevuse tuleml	651 215	725 795	202 382	60 754	-105 583	-280 294
Arvestusüksuse eelarvetuleml	-1 223 764	-2 317 610	433 029	-66 197	-2 605 466	-2 787 663
Arvestusüksuse võlakohustused	2 402 140	4 757 461	5 082 299	4 623 246	5 162 523	7 000 086
Arvestusüksuse likviidne vara	64 061	101 772	859 639	334 389	-1 731 801	-2 681 901
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	21,6%	40,4%	34,0%	32,5%	49,1%	64,7%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	6 496 652	6 921 993	7 443 017	7 913 666	8 421 558	8 981 632

Tabel 10. Riskistsenaarium 3: Laenuintressid kujunevad eeldatust kõrgemaks (€)

RISKISTSENAARIUM C -- Intressimäära suurenemine 2%						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	10 827 754	11 536 655	12 405 029	13 189 443	14 035 930	14 969 387
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	10 176 539	10 810 860	11 716 718	12 605 159	13 560 573	14 626 756
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 874 979	-3 043 405	230 647	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	651 215	725 795	688 311	584 284	475 357	342 631
Arvestusüksuse eelarvetulem	-1 223 764	-2 317 610	918 958	457 333	-2 024 526	-2 164 738
Arvestusüksuse võlakohustused	2 402 140	4 757 461	5 082 299	4 623 246	5 162 523	7 000 086
Arvestusüksuse likviidne vara	64 061	151 114	1 394 910	1 393 190	-92 059	-419 235
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	21,6%	39,9%	29,7%	24,5%	37,4%	49,6%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	6 496 652	6 921 993	7 443 017	7 913 666	8 421 558	8 981 632

6. Kokkuvõte

Eelarvestrateegias on antud ülevaade Jõelähtme valla eelarve tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest aastatel 2018-2019 ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarve on struktureeritud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Järgnevalt on välja toodud põhijäreldused ja soovitused:

- Tänapäevase eelarvestrateegiaga suudab Jõelähtme vald täita finantsdistipliini tingimusi vastavalt Rahandusministeeriumi kehtestatud normatiividele.
- Jõelähtme vald on finantssituatsioonis, mis võimaldab järgneval neljal aastal teostada märkimisväärset mahus valla arengu seisukohalt olulisi ja perspektiivis kaudset tulu tootvaid investeeringuid ja suurendada personalikulusid.
- Samas on Jõelähtme vald tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele (tulenevalt eelkõige maksumaksjate arvu juurdekasvu pidurdumisest või inimeste sissetulekute kasvutempo langusest) või intressimäärade tõusule.